

ÄMNESLÄRARPROGRAMMET MOT GYMNASIESKOLAN - INGÅNGSÄMNE IDROTT OCH HÄLSA

SUBJECT TEACHER EDUCATION PROGRAM IN THE UPPER-
SECONDARY SCHOOL - FIRST SUBJECT PHYSICAL EDUCATION

300 högskolepoäng - 300 credits

Programkod: GYÄMN

Nivå: Grundnivå

Fastställd av: Utbildnings- och forskningsnämnden 2025-12-18

Version: 3

Gäller från: Vårtermin 2026

Behörighet

Grundläggande behörighet + Engelska 6, Idrott och hälsa 1, Matematik 2a alternativt Matematik 2b alternativt Matematik 2c, Naturkunskap 1 alternativt Fysik 1+Kemi 1, Samhällskunskap 1b alternativt Samhällskunskap 1a1 + 1a2.

Mål

Allmänna mål

Utbildning på avancerad nivå skall innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

(Högskolelagen 1 kap 9§)

Examensmål

För ämneslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förståelse förmåga som krävs för att självständigt arbeta som ämneslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete,

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser samt visa kännedom om vuxnas lärande,
- visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den verksamhet som utbildningen avser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygsättning.

Färdigheter och förmåga

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra tillgodose elevers behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att använda och värdera läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

Självständigt arbete (examensarbete)

För ämneslärarexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort två självständiga arbeten (examensarbete) om vardera 15 hp.

Innehåll och struktur

Programmet omfattar tio terminer. Av det som läses vid Gymnastik- och idrottshögskolan utgörs 120 hp av undervisningsämnet idrott och hälsa, 60 hp av utbildningsvetenskaplig kärna, UVK, och 30 hp av verksamhetsförlagd utbildning, VFU. Andra undervisningsämnet läses vid annat lärosäte. Inriktningen ges med ett begränsat antal ämneskombinationer (SFS 2021:1335).

Undervisningsämnet idrott och hälsa

Innehållet är varierat och växlar mellan teori och praktik. Studierna i de praktiskt inriktade kurserna har karaktären av laborativ verksamhet där aktivt, praktiskt deltagande från studentens sida är en förutsättning för inhämtande av kunskaper. Delar av utbildningen kan genomföras i fjäll-, sjö- och skogsmiljö. Kurserna ges på grund- och avancerad nivå och innehåller idrottslära, ett område som behandlar kunskaper i olika rörelsepraktiker och undervisning i dessa, samt naturvetenskapliga och humanistiska/samhällsvetenskapliga perspektiv på idrott och hälsa.

Den utbildningsvetenskapliga kärnan

Utbildningsvetenskaplig kärna omfattar kurser om sammanlagt 60 hp. Kurserna anknyter till kommande yrkesutövning och omfattar:

- skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna,
- läroplansteori och didaktik,
- vetenskapsteori och forskningsmetodik,
- utveckling, lärande och specialpedagogik,
- sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- bedömning och betygsättning,
- utvärdering och utvecklingsarbete.

Verksamhetsförlagd utbildning

Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen består av tre kurser om sammanlagt 30 högskolepoäng, 22,5 hp i det första ämnet och 7,5 hp i det andra. Skolplacering ges huvudsakligen i en av Stockholms läns stadsdelar eller kommuner.

Självständig arbete

Det självständiga arbetet på grundnivå genomförs inom det andra ämnet. Det självständiga arbetet på avancerad nivå, genomförs inom ämnet idrott och hälsa.

Utbildningens upplägg

Kurser

Termin 1 – undervisningsämnet idrott och hälsa

Idrottslära grund I, 7,5 hp G1N

Idrottslära grund II, 7,5 hp G1N

Humanbiologi, 7,5 hp G1N

Idrottsvetenskap med samhälls- och historiskt perspektiv 7,5 hp G1N

Termin 2 - undervisningsämnet idrott och hälsa

Idrott, hälsa och välbefinnande I, 7,5 hp G1N

Idrottslära fortsättning I 7,5 hp, G1F

Idrottslära fortsättning II 7,5 hp, G1F

Träningslärans teori och praktiker, 7,5 hp G1F

Termin 3 UVK och VFU:

Perspektiv på utveckling och lärande 7,5hp G1N

Läraren och ledarskapet, 7,5 hp G1N

Utbildning och demokrati, 7,5 hp G1N

Verksamhetsförlagd utbildning med ämnesdidaktik I, 7,5 hp G1F

Termin 4: Studier i andra ämnet

Termin 5: Studier i andra ämnet

Termin 6 UVK och VFU:

Mångkultur, normer och sexualitet, 7,5 hp G1N

Lärande och specialpedagogik, 7,5 hp G1N

Den vetenskapliga processen, 7,5 hp G1N

Verksamhetsförlagd utbildning med ämnesdidaktik II, 7,5 hp G2F

Termin 7: Studier i andra ämnet

Termin 8 - undervisningsämnet idrott och hälsa

Idrott, hälsa och välbefinnande II, 7,5 hp G1F

Idrottslära påbyggnad I 5,5 hp, G1F

Idrottslära påbyggnad II 5 hp, G1F

Idrottslära påbyggnad III 4,5 hp G1F

Humanbiologi II, 7,5 hp G1F

Termin 9 - UVK och VFU:

Utvecklingsarbete i skolan, 7,5 hp A1N

Bedömning och betygsättning, 7,5 hp A1N

Verksamhetsförlagd utbildning med ämnesdidaktik III, 15 hp A1N

Termin 10 - undervisningsämnet idrott och hälsa

Idrottsdidaktisk ämnesfördjupning 7,5 hp A1N

Forskningsmetodik 7,5 hp A1N
Självständigt arbete, 15 hp A1N

Examen

Utbildningen leder till Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan. Av examensbeviset framgår inriktning samt undervisningsämnen som examen omfattar. Examen avläggs på avancerad nivå.

Övergångsregler

Denna utbildningsplan gäller fr.o.m. HT24 och ersätter tidigare beslutat utbildningsplan 2022 - 11-16.
 För utbildningsplan med fastställandedatum 2011-03-01, senast reviderad 2015-02-23, gäller övergångsbestämmelser enligt högskoleförordningens bilaga 2 (SFS 2020:766). En student som före den 1 juli 2021 påbörjat en utbildning till ämneslärarexamen enligt de äldre bestämmelserna har rätt att slutföra sin utbildning för att få en sådan examen enligt de äldre bestämmelserna, dock längst till och med utgången av juni 2029. Förutsättningar för att examineras på kurser inom programmet som upphävts eller reviderats anges i respektive kursplan.

Övrigt

Ytterligare krav på förkunskaper kan i förekommande fall finnas för ämnesstudierna inom det andra ämnet. Antalet platser kan vara begränsat vid val till andra ämnet.

Enligt riksdagsbeslut (SFS 2008:53) ska lärarstudenter som inom utbildningen genomför VFU genomgå en registerkontroll. För att få möjlighet att genomföra de utbildningsmoment som är förlagda i barn- och ungdomsskolan krävs ett registerutdrag från polismyndigheten.